

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

"Παιδιά σε κίνδυνο"

(Ο Ρόλος του Σχολείου στην Προάσπιση
των Δικαιωμάτων του Παιδιού)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΔΕ: **Β', Γ', Δ' Αθήνας, Δυτ. Αττικής & Πειραιά**

ΔΠΕ: **Α', Β', Γ', Δ' Αθήνας, Δυτ. Αττικής & Πειραιά**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Δ/ση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας

-

Κτίριο Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων, Ερμού 134

Η διημερίδα τελεί υπό την αιγίδα της ΔΔΕ Β' Αθήνας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

"Παιδιά σε κίνδυνο: ο ρόλος του σχολείου στην προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού"

Παρασκευή 24 Ιανουαρίου 2020, 16:30 -18:10

15:45-16:30

16:30-16:40

Χαιρετισμοί

16:40 - 17:00

«Κακοποίηση παιδιών και εφήβων. Ο ρόλος του σχολείου στην πρόληψη, ανίχνευση και διαχείριση»

Θεώνη Κουφονικολάκου

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη αρμόδια για τα δικαιώματα του παιδιού

17:00-17:10

Ερωτήσεις

17:10 - 17:30

«Προστασία των παιδιών από την θυματοποίηση: σύγχρονες αντιλήψεις και η εμπειρία της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική βία και εκμετάλλευση»

Γιώργος Νικολαΐδης

Ψυχίατρος, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Πρόεδρος της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης

17:30-17:40

Ερωτήσεις

17:40 - 18:00

«Ψυχικά τραύματα παιδιών και εφήβων. Διαγενεακή μετάδοση. Επιβαρυντικοί και προστατευτικοί παράγοντες»

Κατερίνα Μάτσα

Ψυχίατρος, πρώην Διευθύντρια της Μονάδας Απεξάρτησης 18 Άνω του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής

18:00-18:10

Ερωτήσεις

18:10-18:30

Διάλειμμα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

"Παιδιά σε κίνδυνο: ο ρόλος του σχολείου στην προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού"

Παρασκευή 24 Ιανουαρίου 2020, 18:30 -20:30

18:30 - 18:50

«Η "αθόρυβη" βία της παραμέλησης και οι επιπτώσεις της στην ανάπτυξη του παιδιού»

Αμαλία Ατσαλάκη

Κλινική ψυχολόγος, Δρ Ψυχοπαθολογίας Παν/μιου Paris VII -Μονάδα Εφήβων Αθήνας ΟΚΑΝΑ-επιστημονική συνεργάτις Τμήματος Εκπαίδευσης ΟΚΑΝΑ και Τμήματος Ψυχολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

18:50 – 19:00

Ερωτήσεις

19:00 -19:20

«Ζητήματα Παιδικής Προστασίας ασυνόδευτων και συνοδευόμενων παιδιών προσφύγων: αστεγία και κοινωνική απομόνωση»

Γιώργος Τριαντάφυλλος και Ρούλα Λινάρδου

Κοινωνικοί Λειτουργοί, Μονάδα Παιδικής Προστασίας, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

19:20 -19:30

Ερωτήσεις

19:30 -19:50

«Η βία στο σχολείο»

Ελένη Κουκούλη

Εκπαιδευτικός και ψυχολόγος, πρώην υπεύθυνη του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων της ΔΔΕ Ανατολικής Αττικής. Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας της Νέας Λακανικής Σχολής και της εκδοτικής επιτροπής του περιοδικού «Η Ψυχανάλυση»

19:50 -20:00

Ερωτήσεις

20:00 – 20:30

Συζήτηση – Κλείσιμο

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

"Παιδιά σε κίνδυνο: ο ρόλος του σχολείου στην προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού"

Σάββατο 25 Ιανουαρίου 2020, 10:00 -14:30

ΑΙΘΟΥΣΑ 1
10:00-12:00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1^ο

«Κακοποίηση και Παραμέληση Παιδιών: Οδηγίες για την αναγνώριση και τη διαχείριση των περιπτώσεων από τους εκπαιδευτικούς»

Ανθή Βασιλακοπούλου

Κοινωνική Λειτουργός, MSc, Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού

ΑΙΘΟΥΣΑ 2
10:00 - 12:00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2^ο

«Εργαστήριο Ανταλλαγής Γνώσεων (Skillshare) «Εγώ κι Εσύ Μαζί: Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα», Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα της Διεθνούς Αμνηστίας για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

Μαρία Χατζηνικολάου

Υπεύθυνη Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Διεθνής Αμνηστία, Φιλόλογος, M. Sc. Εφαρμοσμένη Γλωσσολογίας

ΑΙΘΟΥΣΑ 3
10:00 - 12:00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 3^ο

"Παίζω με τον Φρίξο και μαθαίνω για το σώμα μου και τις διαπροσωπικές σχέσεις", βραβευμένο πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής WAS2019

εισηγήτριες-μέλη επιτροπής Δ. Ρεθύμνου "Προώθηση σεξουαλικής αγωγής – υγείας των μαθητών και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού»

Δέσποινα Μαυράκη

Εκπαιδευτικός, μέλος συγγραφικής ομάδας

Αθηνά Τριαματάκη

Εκπαιδευτικός, εμψυχώτρια

12:00 -12:30

Διάλειμμα

ΑΙΘΟΥΣΑ 1
12:30 - 14:30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 4^ο

«Εργαστήριο ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης για την παιδική προστασία σε ασυνόδευτα και συνοδευόμενα παιδιά πρόσφυγες.»

Μάνια Παππά και Μαντώ Λιαδοπούλου

Ψυχολόγοι, Δίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

12:00 - 14:00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 5^ο

«Το λαϊκό παραμύθι: Ριζώνει εύφορους σπόρους στην ψυχή μας;»

Αγνή Στρουμπούλη

Αφηγήτρια παραμυθιών

ΑΙΘΟΥΣΑ 3

12:00 - 14:00

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 6^ο

«Αγωγή Υγείας μέσω της τέχνης (Εργαστήριο σχεδιασμού και υλοποίησης προγράμματος Αγωγής Υγείας)»

Βάσω Αλεξάκη

Κοινωνική Λειτουργός – Ψυχοθεραπεύτρια Οικογένειας και Ζεύγους, Μσστην εκπαίδευση ενηλίκων, Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Δήμου Κηφισιάς «ΠΡΟΝΟΗ»

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΟΜΙΛΙΩΝ

«Κακοποίηση παιδιών και εφήβων. Ο ρόλος του σχολείου στην πρόληψη, ανίχνευση και διαχείριση»

Θεώνη Κουφονικολάκου

Boηθός Συνήγορος του Πολίτη αρμόδια για τα δικαιώματα του παιδιού

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα καθώς και το σύστημα ιατρικής περίθαλψης, αποτελούν διαχρονικά, τους κύριους πυλώνες αναγνώρισης και αναφοράς περιστατικών σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής βίας σε βάρος των παιδιών ή της παραμέλησής τους. Ωστόσο, οι υφιστάμενες θεσμικές και λειτουργικές ελλείψεις, καθώς και η απουσία πρόβλεψης συστηματικής και υποχρεωτικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, έχουν δημιουργήσει σημαντικά προσκόμματα, με αποτέλεσμα την υποαναφορά των υποθέσεων κακοποίησης και την παρατεταμένη έκθεση των παιδιών σε τραυματικές συνθήκες με σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στην ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη. Συγχρόνως η αμηχανία που επικρατεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε σχέση με το σώμα, τις λειτουργίες και τις ανάγκες του, υποθάλλει τη σιωπή σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών και επιπρόσθετα τα εκθέτει σε σειρά άλλων κινδύνων. Στόχος της εισήγησης είναι να εξηγηθούν τα βήματα, οι διαδικασίες και οι εναλλακτικές διαχείρισης της κακοποίησης και παραμέλησης, στο πλαίσιο της σχολικής καθημερινότητας, καθώς και να συζητηθούν θεσμικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός κλίματος ειλικρίνειας και εμπιστοσύνης, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση του τραύματος των παιδιών, την προστασία των δικαιωμάτων τους και την υποστήριξη των πιο ευάλωτων οικογενειών.

«Προστασία των παιδιών από την θυματοποίηση: σύγχρονες αντιλήψεις και η εμπειρία της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική βία και εκμετάλλευση»

Γιώργος Νικολαΐδης

Ψυχίατρος, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Πρόεδρος της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης

Οι σύγχρονες αντιλήψεις για την προστασία των παιδιών από την βία, την εκμετάλλευση και την εν γένει θυματοποίηση θέλουν πρώτα από όλα η έμφαση να δίνεται στην πρόληψη: στην στήριξη των οικογενειών με παιδιά που διαβιών στον κοινωνικό αποκλεισμό και με παράγοντες οικογενειακής δυσλειτουργίας και στον έγκαιρο εντοπισμό των κρουσμάτων σε όσο το δυνατόν πρωιμότερα στάδια μέσα από καθολικά προγράμματα προληπτικού ελέγχου αλλά και κατάλληλη ευαισθητοποίηση μηχανισμών μαζικής πρόσβασης των παιδιών όπως το σχολείο και η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Οι ίδιες αντιλήψεις επιτάσσουν επίσης την αναδιαμόρφωση των διαδικασιών και μοντέλων εργασίας των

διαφόρων εμπλεκόμενων υπηρεσιών στην βάση της εμπειρικά τεκμηριωμένης πρακτικής, της διακλαδικότητας και της διεπιστημονικότητας αλλά και τις αρχές των φιλικών προς το παιδί υπηρεσιών. Τέλος, για τις όποιες περιπτώσεις παιδιά βρίσκονται σε κίνδυνο, δεκαετίες έρευνας έχουν δείξει πως το ωφελιμότερο για τα παιδιά δεν είναι η αβασάνιστη απομάκρυνση των παιδιών από την φυσική τους οικογένεια αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις που αυτό τελικώς απαιτηθεί είναι σκόπιμο να αποφεύγονται οι ιδρυματικές τοποθετήσεις και να προτιμώνται οι εναλλακτικές μορφές παιδικής φιλοξενίας (πχ αναδοχή) με παράλληλη εντατική παρέμβαση στην δυσλειτουργική οικογένεια και στόχο την ταχύτερη κατά το δυνατόν επάνοδο του παιδιού με ασφάλεια στην οικογένειά του. Με δυο λόγια αντί μιας παραδοσιακής εικόνας της παιδικής προστασίας που ήταν η ανατροφή των παιδιών των γονέων που αδυνατούσαν για οποιονδήποτε λόγο να αναθρέψουν έχει κυριαρχήσει μια σύγχρονη εικόνα της παιδικής προστασίας ως αρωγής των γονέων που δυσκολεύονται στο να αναθρέψουν τελικώς αυτοί οι ίδιοι με την κατάλληλη υποστήριξη τα παιδιά τους.

Σε αυτές τις γενικές γραμμές κινείται και η δραστηριότητα της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης, του εποπτικού οργάνου του Συμβουλίου για την εφαρμογή στις χώρες-μέλη της Σύμβασης του Λανζαρότε για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική βία και εκμετάλλευση. Η σύμβαση αυτή, που έχει κυρωθεί με νόμο και στην Ελλάδα από το 2007 εμπεριέχει σειρά προνοιών για την πρόληψη του φαινομένου, την δίωξη των δραστών, την προστασία των θυμάτων και την διατομεακή και διακρατική συνεργασία για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής θυματοποίησης των παιδιών. Ανάμεσα στα άλλα, στην Σύμβαση περιλαμβάνονται μέτρα όπως η θέσπιση της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τυπικής και άτυπης, η επέκταση του χρόνου παραγραφής των σχετικών αδικημάτων ώστε να μετράει από την ενηλικίωση των παιδιών – θυμάτων (και όχι από του χρόνου τελέσεώς τους), η καθιέρωση της υποχρεωτικότητας στην αναφορά υπονοιών ή καταγγελιών για όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες, η θέσπιση των φιλικών προς το παιδί διαδικασιών στην δικανική διερεύνηση των καταγγελιών, η εννοιολόγηση των αδικημάτων σεξουαλικής θυματοποίησης των παιδιών με την χρήση των νέων τεχνολογιών κ.α.

«Ψυχικά τραύματα παιδιών και εφήβων. Διαγενεακή μετάδοση. Επιβαρυντικοί και προστατευτικοί παράγοντες»

Κατερίνα Μάτσα

Ψυχίατρος, πρώην Διευθύντρια της Μονάδας Απεξάρτησης 18 Άνω του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής

Η προσφυγιά ως οριακή εμπειρία, αλλά και όσα προηγήθηκαν η ακολουθούν, ως συνέπεια της, καθώς και η κάθε είδους κοινωνική περιθωριοποίηση, αποτελούν ψυχικούς τραυματισμούς, καταστάσεις μικρότερης η μεγαλύτερης αποδιοργάνωσης του ψυχισμού, που το υποκείμενο αντιμετωπίζει με μικρότερη η μεγαλύτερη δυνατότητα αντίστασης, επεξεργασίας, υπέρβασης.

Το ψυχικό τραύμα αφορά πάντα ένα πρόσωπο με μια συγκεκριμένη ιστορία, που καταδικάζεται να κουβαλά σε όλη τη ζωή του τις συνέπειες της βίας που υπέστη.

Χαρακτηριστικό του ψυχικού τραύματος είναι η αδυναμία συμβολοποίησης, το αδύνατο της λεκτικής εκφοράς του και ο καταναγκασμός της επανάληψης, η διαρκής επιστροφή των τραυματικών σκηνών.

Αναλύεται η διαγενεακή μετάδοση του τραύματος μέχρι τρίτης γενεάς.

Ο τραυματισμός είναι ακόμα πιο σοβαρός όταν αφορά παιδιά και εφήβους, τις πιο ευάλωτες περιόδους της ζωής του ανθρώπου.

Οι ψυχικές διαταραχές που μπορεί να εμφανιστούν σε αυτές τις περιπτώσεις παίρνουν πολλές μορφές, καταθλίψεις, νυκτερινή ενούρηση, διαταραχές του ύπνου και της συμπεριφοράς, αγχώδεις διαταραχές, κρίσεις πανικού, αυτοκτονικές τάσεις, χρήση ή και εξάρτηση από ψυχοδραστικές ουσίες, ψυχωτικές εκδηλώσεις κλπ.

Εξετάζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν τον τύπο και τη σοβαρότητα της διαταραχής, τόσο οι προστατευτικοί όσο και οι επιβαρυντικοί παράγοντες. Τονίζεται η ανάγκη της αποδοχής, η ενσωμάτωση στον κοινωνικό ιστό, η ένταξη στο σχολείο, η συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες, η εργασία, η ψυχολογική υποστήριξη και όπου χρειάζεται η θεραπευτική αντιμετώπιση. Βέβαια ο μεγαλύτερος ιαματικός παράγοντας είναι η κοινωνική αλληλεγγύη και ο κοινός αγώνας ενάντια στην ξενοφοβία και το ρατσισμό κάθε μορφής.

Η "αθόρυβη" βία της παραμέλησης και οι επιπτώσεις της στην ανάπτυξη του παιδιού

Αμαλία Ατσαλάκη

Κλινική ψυχολόγος, Δρ Ψυχοπαθολογίας Παν/μιου Paris Vii -Μονάδα Εφήβων Αθήνας ΟΚΑΝΑ-επιστημονική συνεργάτις Τμήματος Εκπαίδευσης ΟΚΑΝΑ και Τμήματος Ψυχολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

Η παραμέληση είναι η συχνότερη εκδοχή της κακοποίησης, όμως συχνά παραμένει αθέατη και "σιωπηλή". Οι συνέπειες της ωστόσο είναι μακροπρόθεσμες και αφορούν όλο το φάσμα της ανάπτυξης του παιδιού. Στην περίπτωση της παραμέλησης δεν μπορεί να δημιουργηθεί ασφαλής δεσμός με τον σημαντικό άλλο, καθώς το παιδί δεν μπορεί να τον εμπιστευτεί ως σταθερό εγγυητή της φροντίδας του. Αυτό μπορεί να έχει επιπτώσεις τόσο στη σωματική υγεία του και στον γνωστικό και μαθησιακό τομέα, όσο και κυρίως στην ψυχοσυναισθηματική ζωή του.

Ζητήματα Παιδικής Προστασίας ασυνόδευτων και συνοδευόμενων παιδιών προσφύγων: αστεγία και κοινωνική απομόνωση

Γιώργος Τριαντάφυλλος και Ρούλα Λινάρδου

Κοινωνικοί Λειτουργοί, Μονάδα Παιδικής Προστασίας, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Η αρχική περίοδος της ζωής των προσφύγων στο άγνωστο πολιτισμικό περιβάλλον της χώρας υποδοχής τους αφορά σε μία παρατεταμένη περίοδο μεγάλου άγχους, δυσκολιών και εμποδίων που αντιμετωπίζουν σχετικά με τη προσαρμογή και τη κοινωνική τους ένταξη. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αφορούν σε αβεβαιότητα και ανασφάλεια, κοινωνική απομόνωση, φτώχεια, απόλυτη εξάρτηση από ανθρωπιστική βοήθεια, διεργασίες αποπολιτισμού σε εθνικά, πολιτισμικά και θρησκευτικά θέματα ταυτότητας, κοινωνικό αποκλεισμό, εμπειρίες διακρίσεων, ξενοφοβίας και ρατσισμού. Τα προβλήματα αυτά διαχέονται σε όλη την οικογένεια, τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά. Η θεματική της παρουσίας αφορά στις ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις σε άστεγες οικογένειες και ανήλικους στο κέντρο της Αθήνας, από τη Μονάδα Παιδικής Προστασίας του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ειδικότερα, μέσα από την παρουσίαση συγκεκριμένων περιστατικών, αναδεικνύονται τόσο οι προκλήσεις και δυσκολίες τις οποίες καλείται να αντιμετωπίσει και να διαχειριστεί ο επαγγελματίας που συνεργάζεται με τον συγκεκριμένο προσφυγικό πληθυσμό, όσο επίσης και οι ελλείψεις που παρατηρούνται στο σύστημα προστασίας του παιδιού και της οικογένειας στη χώρα μας για το μείζον θέμα της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των παιδιών.

Η βία στο σχολείο

Ελένη Κουκούλη

Εκπαιδευτικός και ψυχολόγος, πρώην υπεύθυνη του Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων της ΔΔΕ Ανατολικής Αττικής. Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας της Νέας Λακανικής Σχολής και της εκδοτικής επιτροπής του περιοδικού «Η Ψυχανάλυση»

Ο Φρόντλ μας δίδαξε ότι η βία υπάρχει στον καθένα μας από την ώρα της γέννησής του. Μπορεί να πάρει μορφή συμπτώματος ή να είναι η έκφραση της ενόρμησης θανάτου. Πολλά παιδιά την βιώνουν ή την εκφράζουν ενώ βρίσκονται σε αυτόν τον τόπο γνώσης και κοινωνικοποίησης που είναι το σχολείο. Δεν μπορούν να την ελέγξουν, να την μετουσιώσουν, ούτε μπορούν να κάνουν κάτι με αυτό που τα κατακλύζει και για το οποίο, πολύ συχνά, δεν έχουν τίποτα να πουν. Έτσι δεν αφήνουν τον Άλλον να τα εκπαιδεύσει, να τα κυβερνήσει, να τα γιατρέψει. Εκφοβίζονται, χτυπάνε, βρίζουν, γίνονται ανυπόφορα στους καθηγητές τους, αυτοτραυματίζονται...

Η βία, είτε στοχεύει τον άλλο, είτε τον ίδιο τον εαυτό, είναι μια απάντηση σε ένα σωματικό βίωμα που δεν μπορεί να περάσει από τα λόγια. Εκεί όπου το συμβολικό εκπίπτει, το πέρασμα στην πράξη έρχεται ενίοτε ως απάντηση. Απάντηση όμως σε τι;

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Κακοποίηση και Παραμέληση Παιδιών: Οδηγίες για την αναγνώριση και τη διαχείριση των περιπτώσεων από τους εκπαιδευτικούς

Ανθή Βασιλακοπούλου,

Κοινωνική Λειτουργός, MSc, Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού

Οι εκπαιδευτικοί, μέσω της καθημερινής τους επικοινωνίας με τα παιδιά, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όχι μόνο στο να αποκτήσουν εκείνα θετικές εμπειρίες και να προοδεύσουν ακαδημαϊκά και σε επίπεδο σχέσεων, αλλά και στη διασφάλιση της ευημερίας τους. Με την παρατήρηση της συμπεριφοράς των παιδιών μπορούν να αναγνωρίσουν σημεία που εγείρουν ανησυχία, και να κινηθούν με σκοπό την υποστήριξή τους.

Στο συγκεκριμένο εργαστήριο, πρόκειται να παρουσιαστούν:

- οι διαφορετικές μορφές κακοποίησης/παραμέλησης παιδιών,
- οι ενδείξεις που μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να παρατηρήσει προκειμένου να αναγνωρίσει ένα παιδί θύμα ενδο-οικογενειακής βίας,
- τα βήματα που οφείλει να ακολουθήσει σε περίπτωση τέτοιας υπόνοιας,
- ο προτεινόμενος τρόπος επικοινωνίας με το παιδί που αποκαλύπτει ότι υφίσταται βία, και τέλος
- το νομικό πλαίσιο που καθορίζει τις ενέργειες των εκπαιδευτικών.

Εργαστήριο Ανταλλαγής Γνώσεων (Skillshare) «Εγώ κι Εσύ Μαζί: Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα», Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα της Διεθνούς Αμνηστίας για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Μαρία Χατζηνικολάου,

Υπεύθυνη Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα - Διεθνής Αμνηστία, Φιλόλογος, M. Sc.
Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

Η Διεθνής Αμνηστία είναι ένα παγκόσμιο κίνημα ανθρώπων, οι οποίοι αγωνίζονται από κοινού για να γίνουν σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και να τερματίσουν τις παραβιάσεις τους. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εγώ κι Εσύ Μαζί: Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα» αποτελεί μία ολιστικού τύπου εκπαιδευτική παρέμβαση προκειμένου τα ανθρώπινα δικαιώματα να επισφραγίζουν όλο το φάσμα της εκπαίδευσης.

Ποια είναι τα εργαλεία; Ποιοι είναι οι άξονες παρέμβασης; Ποιοι είναι οι τρόποι διάχυσης; Σχολική διοίκηση, ενδοσχολικές/εξωσχολικές σχέσεις και συνέργειες, αναλυτικό πρόγραμμα και σχολικό περιβάλλον. Μοιραζόμαστε τον προβληματισμό μας και σχεδιάζουμε από κοινού το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο σχολείο.

Παίζω με τον Φρίξο και μαθαίνω για το σώμα μου και τις διαπροσωπικές σχέσεις

Δέσποινα Μαυράκη

Εκπαιδευτικός, μέλος συγγραφικής ομάδας

Αθηνά Τριαματάκη

Εκπαιδευτικός, εμπυχωώτρια

Το πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής "Παίζω με τον Φρίξο και μαθαίνω για το σώμα μου και τις ανθρώπινες σχέσεις" απευθύνεται σε παιδιά του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Περιλαμβάνει πέντε ενότητες μαθημάτων για την τάξη αλλά και αντίστοιχες υποστηρικτικές ενότητες για τις/τους εκπαιδευτικούς.

Τα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας βρίσκονται στο αναπτυξιακό αυτό στάδιο της ζωής τους όπου θα πρέπει να γνωρίσουν ζητήματα που αφορούν το σώμα τους, ζητήματα που αφορούν τις κοινωνικές ανθρώπινες σχέσεις, να επεξεργαστούν αποδεκτούς κώδικες επικοινωνίας και να μάθουν να προστατεύονται από τυχόν επιβλαβείς συμπεριφορές των ενηλίκων (παιδική σεξουαλική κακοποίηση).

Βραβείο **Αριστείας και Καινοτομίας στη Σεξουαλική Αγωγή 2019**, από τον **Παγκόσμιο Οργανισμό για τη Σεξουαλική Υγεία**, εγκεκριμένο από το Υπουργείο Παιδείας-ΙΕΠ.

Το λαϊκό παραμύθι: Ριζώνει εύφορους σπόρους στην ψυχή μας;

Αγνή Στρουμπούλη

Αφηγήτρια παραμυθιών

Σε ποιο χωράφι φυτρώνει το λαϊκό παραμύθι;

- Ποια ρυάκια το ποτίζουν;
- Γινόμαστε κηπουροί, εύφορο χώμα ή «αγκάθια και τριβόλια»;
- Ποιοι οι καρποί του;

Με Αφήγηση, διάλογο και παιχνίδια - ασκήσεις - προκλήσεις!

Προκλήσεις στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων

Λιαδοπούλου Μαντώ και Παππά Μάνια,

Ψυχολόγοι, Μονάδα Παιδικής Προστασίας, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Η Ελλάδα είναι μία από τις ευρωπαϊκές χώρες που παίζει σημαντικό ρόλο στην προσφυγική κρίση τα τελευταία 4 χρόνια. Μεταξύ των πιο ευάλωτων ομάδων συγκαταλέγεται εκείνη των ασυνόδευτων ανήλικων. Τον Δεκέμβριο του 2019 ο εκτιμώμενος αριθμός ασυνόδευτων ανήλικων στην Ελλάδα είναι 5. 276 και 1.376 διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης (ΕΚΚΑ, 2019). Η πλειοψηφία είναι έφηβα αγόρια που ζουν σε πλατείες, καταλήψεις ή σε διαμερίσματα με άγνωστα άτομα.

Η Μονάδα Παιδικής Προστασίας του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη και νομική βοήθεια σε ασυνόδευτους ανήλικους και ευάλωτες οικογένειες με παιδιά στον αστικό ιστό της Αθήνας.

Μία από τις κύριες ανησυχίες μας ήταν τα συναισθήματα της μοναξιάς, της αβοηθητότητας και απελπισίας που αναφέρουν πολλοί ασυνόδευτοι ανήλικοι στις συναντήσεις. Το παρόν εργαστήριο έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι - ιδιαίτερα όσοι δε ζουν σε ασφαλή στεγαστικά πλαίσια- στην καθημερινότητά τους.

Αγωγή Υγείας μέσω της τέχνης

Βάσω Αλεξάκη

Κοινωνική Λειτουργός – Ψυχοθεραπεύτρια Οικογένειας και Ζεύγους, Ms στην εκπαίδευση ενηλίκων, Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Δήμου Κηφισιάς «ΠΡΟΝΟΗ»

Στο Εργαστήριο θα δοθεί η δυνατότητα στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να επιμορφωθούν με βιωματικό τρόπο στην αξιοποίηση έργων τέχνης (κινηματογραφικές ταινίες, ταινίες μικρού μήκους, λογοτεχνικά κείμενα, έργων ζωγραφικής ή γλυπτικής, κ.α.) για την πρόληψη της κακοποίησης των εφήβων.

Οι επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί θα έχουν στα χέρια τους ένα εργαλείο με συγκριμένη μεθοδολογία, που θα τους βοηθήσει **στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών τους**, προκειμένου να διερευνήσουν τις παραδοχές και τα διαφορετικά στερεότυπα που έχουν αποκτήσει από πολύ μικρή ηλικία και καθίστανται δυσλειτουργικά τόσο σε προσωπικό επίπεδο, όσο και για το περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγαλώνουν για θέματα κακοποιητικών συμπεριφορών.

Το Εργαστήριο είναι μέρος του προγράμματος **“ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ –ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ”**, που δημιουργήθηκε από την επιστημονική ομάδα του Κ.Π “Προνόη” και το Γραφείο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β’ Αθήνας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ευαγγελία Φρυδά, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Δ.Ε. Β’ Αθήνας

Αιμιλία Τσαμουρά, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Δ.Ε. Γ’ Αθήνας

Μάρα Δρακοπούλου, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Δ.Ε. Δ’ Αθήνας

Γεωργία Κορακίδου, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Δ.Ε. Δυτ. Αττικής

Ιωάννα Μποσινάκη, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Δ.Ε. Πειραιά

Τριαντάφυλλος Δούκας, Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Α’ Αθήνας

Ευαγγελία Σιαφαρίκα, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Β’ Αθήνας

Παναγιώτης Πήλιουρας, Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Γ’ Αθήνας

Ιωάννα Μενδρινού, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Δ’ Αθήνας

Γωγώ Σταματοπούλου, Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Δυτ. Αττικής

Πέτρος Χρυσοστομίδης, Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Δ.Π.Ε. Πειραιά